

FÖLDRAJZ

ÉRETTSÉGI TÉTELEK

1.a, Ismertesse a térkép fogalmát, mondjon példát szerepükre a mindennapi életben! Értelmezze a méretarány és az ábrázolt terület nagysága, valamint az ábrázolás részletessége közötti kapcsolatot. Ismertesse a domborzatábrázolás különböző módszereit! Határozza meg a távérzékelés fogalmát, és ismertesse a légi és űrfelvételek felhasználási lehetőségeit!

1.b, Értelmezze a népességrobbanás fogalmát, kialakulásának okait, következményeit és területi jellemzőit! Mutassa be példák alapján a nagyvárosok terjeszkedésének környezeti következményeit! Elemezze a tételhez kapcsolódó mellékletben található adatokat, ábrákat!

2.a, Határozza meg a Naprendszer fogalmát, és sorolja fel a Naprendszert alkotó égitesttípusokat, és mutassa be legfontosabb jellemzőit. Ismertesse a Föld fő mozgásait és ezek következményeit! ! Használja tételrész kifejtése során a melléklet ábráit!

2.b, Ismertesse a nyersanyagkitermelés és a hulladékgazdálkodás jelentőségét, vesse össze a különböző megoldási lehetőségeket! Mutassa be példák alapján a hulladékok újrahasznosításának lehetőségeit! A tételrész kifejtéséhez használja a mellékletet!

3.a, Határozza meg a Tejútrendszer fogalmát, alakját, méreteit, és a Naprendszer Tejútrendszerben elfoglalt helyzetét! Ismertesse a Nap legfontosabb jellemzőit (anyagát, mozgását, anyagi összetételét, belső és felszíni hőmérsékletét!), és a földi életre gyakorolt meghatározó szerepét!

3.b, Határozza meg a demográfia szó jelentését! Mutassa be a népességszám-változás időbeli és területi különbségeit, ismertesse annak okait és következményeit! Jellemezze a népesedési (demográfiai) átmenet szakaszait! Mutassa meg a térképen a Föld legnagyobb népességtömörüléseit, és fejtse ki azok kialakulásának okát! A tételrész kifejtéséhez használja a mellékletet!

4.a, A mellékletben található ábrák segítségével mutassa be a Föld gömbhéjas szerkezetét, és ismertesse fizikai jellemzőit! Határozza meg a geotermikus grádiens fogalmát, és gazdasági jelentőségét példák alapján!

4.b, Mutassa be az élelmiszer termelésének és fogyasztásának területi ellentmondásait! Fejtse ki a társadalmi gazdasági fejlettség és a lakosság általános egészségi állapota közötti összefüggéseket, az egyenlőtlenségből fakadó következményeket. A tételrész kifejtésében segít a kapcsolódó melléklet.

5.a, Határozza meg a földkéreg és a kőzetburok fogalmát! Jellemezze szerkezetüket! Nevezze meg és csoportosítsa felépítésük szerint a kőzetlemezeket! Mutassa be a lemezmozgások okait, típusait és azok következményeit! A tételrész kifejtéséhez használja, és értelmezze a mellékletben található ábrákat!

5.b, Határozza meg a település fogalmát! Nevezze meg, csoportosítsa és jellemezze az egyes településtípusokat. Ismerje fel a tételrész mellékletében található ábra segítségével a városok jellemző övezeteit!

6.a, Sorolja fel s csoportosítsa a légkört alkotó anyagokat! Ismertesse a légkör szerkezetét a szférák fő jellemzőit és a bennük lezajló legfontosabb változásokat! Mutassa be az ózonréteg jelentőségét! A tételrész kifejtéséhez használja fel a melléklet ábráját!

6.b, Mutassa be a fenntartható gazdaság jellemzőit, érveljen ennek fontossága mellett. Mutassa be a megújuló és a nem megújuló energiahordozók fő jellemzőit, felhasználásuk lehetőségeit, korlátait és környezeti következményeit. A tételrész kifejtéséhez használja fel a melléklet ábráját!

7.a, Magyarázza meg a levegő felmelegedését a napsugarak hajlásszöge alapján! Mutassa be a hőmérséklet napi és évi járását, ezek összefüggését a Föld fő mozgástípusaival. Értelmezze a mellékletben található ábra segítségével az üvegházhatás kialakulását, jelentőségét!

7.b, Határozza meg a globalizáció jelentését, és értelmezze annak folyamatát! Ismertesse a transznacionális vállalatok működésének elvét! Nevezzen meg a melléklet segítségével a világgazdaságban meghatározó szerepet játszó TNC- ket!

8.a, Mutassa be a vízburok tagolódását ,a víz körforgásának folyamatát! Fogalmazza meg az óceánok és tengerek közötti különbségeket! Fejtse ki a tengeraláramlások rendszerének kialakulását, és működését, összefüggését az általános légkörzéssel, és a kontinensek földrajzi helyzetével! A tételrész kifejtéséhez használja a melléklet ábráit, térképvázlatait!

8.b, Fejtse ki a piacgazdaság működési elveit! Mutassa be az állam piacgazdaságban betöltött szerepét! Nevezze meg és értelmezze a gazdasági fejlettség összehasonlítására alkalmas mutatókat! Mutassa be a gazdaság ágazati szektorok szerinti felépítését! A tételrész kifejtéséhez használja a melléklet ábráit!

9.a, Ismertesse a tómedencék keletkezési típusait! Mutasson példákat az atlaszában az egyes típusokra! Nevezze meg a tavak pusztulásának okait és szakaszait! Mutassa be az emberi tevékenység szerepét a tavak keletkezésében és pusztulásában! Mondjon példákat a tavak hasznosítási módjaira! A tételrész kifejtéséhez használja a melléklet ábráját!

9.b, Mutassa be a pénz különböző formáit, és a pénz legfontosabb feladatait a gazdasági életben! Ismertesse- egy háztartás gazdálkodásán keresztül-a mindennapok pénzügyi folyamatait, fogalmait, a pénzügyi szolgáltatások jellemzőit! A tételrész kifejtéséhez használja a melléklet ábráját, tartalmi elemeit!

10.a, Mutassa be a talajképződés folyamatát, a talaj kialakításában játszó tényezőket! Bizonyítsa az éghajlat meghatározó szerepét! Ismertesse a talaj fő alkotóit! Nevezze meg, jellemezze és az atlasza segítségével mutassa is meg az elterjedt zonális és azonális talajokat a Földünkön!

10.b, Jellemezze a Kárpát-medence nemzetiségi összetételét-különös tekintettel a magyarság elhelyezkedésére- a tételrészhez tartozó melléklet tematikus térképe, és az atlasza segítségével! Ismertesse hazánk 20. századi és jelenkori népesedési folyamatait, és azok társadalmi gazdasági következményeit a tételrészhez tartozó melléklet ábráinak segítségével!

11. a, Nevezze meg és sorolja fel a külső erőket, amelyek a földfelszín formálásában részt vesznek! Fejtse ki az aprózódás, és a mállás jelensége közötti különbségeket! Ismerje fel, és csoportosítsa a a tételrészhez kapcsolódó melléklet képein a külső erők munkája nyomán létrejött formákat aszerint, hogy melyik külső erő alakította ki a formákat!

11. b, Mutassa be Magyarország társadalmi- gazdasági rendszerváltoztatásának következményeit a tételrészhez kapcsolódó melléklet grafikonjainak az elemzésével! A tételrész kidolgozása során az alábbi fogalmakat vegye figyelembe, használja fel: Politikai rendszerváltoztatás, külföldi kölcsön, tulajdonviszonyok, munkanélküliség, működőtőke, szerkezetváltás, infláció, államadósság.

12. a, Ismertesse a földtörténeti idő léptékeit! Nevezze meg a földtörténeti korbeosztás nagy egységeit időbeli sorrendben! Mutasd be az egyes földtörténeti idők meghatározó eseményeit, képződményeit! A tételrész kifejtéséhez használja a melléklet ábráit, térképvázlatait!

12. b, Mutassa be Magyarország gazdaságának területi, szerkezeti átalakulását a rendszerváltás után! Elemezze a húzóágazatok szerepét, illetve annak változását! Nevezze meg és mutassa meg az atlaszában a legfontosabb gazdasági központokat! Értékelje hazánk közlekedésföldrajzi helyzetét, és az átmenő forgalom jellemzőit! A tételrész kifejtése során használja a mellékletet!

13. a, Hasonlítsa össze a meleg mérsékelt öv mediterrán és monszun területeinek éghajlati és egyéb természetföldrajzi sajátosságait, földrajzi elhelyezkedését! Mondjon példát az öv környezeti problémáira! A tételrész kifejtése során az atlaszán kívül használja a mellékletet is!

13. b. Ismertesse a dinamikusan fejlődő hazai turizmus legfontosabb jellemzőit! Értékelje Magyarország környezeti állapotát a tételrészhez kapcsolódó melléklet ábrái, grafikonjai segítségével! A tételrész kifejtésénél használja a mellékletet!

14. a, Ismertesse a mérsékelt övezet és benne a valódi mérsékelt öv tagolódását! Igazolja az éghajlat (hőmérséklet, csapadék) és egyéb természetföldrajzi sajátosságok változásával az óceán kelet felé csökkenő hatását Eurázsiaiban! A tételrész kidolgozása során használja a melléklet ábraanyagát!

14. b, Mutassa be az európai együttműködés kialakulását és hatását tagállamok társadalmi-gazdasági életére! Sorolja fel az Európai Unió tagállamait! Nevezze meg az Európai Unió fő intézményeit! Ismertesse az Unión belüli területi fejlettségi különbségeket, a regionális politika fő vonásait! A tételrész kidolgozása során használja a melléklet ábraanyagát!

15.a, Az atlasza segítségével helyezze el hazánkat Magyarországot a Földön, Európában és a Kárpát-medencében! A tételrészhez készített mellékletben található tematikus térképek segítségével mutassa be hazánk éghajlatát! Értelmezze a mézőgazdaság éghajlatra gyakorolt hatását!

15.b, Mutassa be a mediterrán partvidék gazdasági szerkezetét! Nevezze meg a mediterrán térség legfontosabb országait! Hasonlítsa össze Észak-és Dél-Olaszország természeti, illetve társadalmi-gazdasági adottságait, a gazdasági élet jellemzőit! Nevezze meg az ország legfontosabb gazdasági központjait! Mutassa be a mediterrán térség környezeti problémáit! Használja tételrész kifejtése során a melléklet ábráit!

16.a, Az atlasza, és a tételrészhez készített melléklet alapján hasonlítsa össze egymással az Alföld és a Kisalföld földrajzi helyzetét, kialakulását, felépítő kőzeteit, talajait! Nevezze meg, és az atlaszában mutassa meg e két nagytáj fontosabb kistájakait!

16.b, Az atlasza segítségével ismertesse az észak-európai országok társadalmi - gazdasági életében szerepet játszó természeti és társadalmi tényezőket! Emelje ki a hasonlóságokat és különbségeket! Használja tételrész kifejtése során a melléklet ábráit!

17.a, Ismertesse az atlasza, és a tételrészhez készített melléklet segítségével Magyarország felszínének földtörténeti múltját, hazánk legfontosabb felszínelakító kőzeteinek területi előfordulását, felhasználásuk lehetőségeit! Nevezze meg hazánk legfontosabb ásványkincseit, utaljon kialakulásukra és gazdasági felhasználhatóságukra! Válassza ki a tálcán lévő kőzetek közül a mészkövet, gránitot, és a bazaltot!

17.b, Mutassa be Németországot, mint Európa vezető gazdaságát, és nevezze meg legfontosabb gazdasági központjait! Röviden fejtse ki a keleti, és a nyugati országrész eltérő társadalmi gazdasági fejlődésének útját, az ebből fakadó problémákat. Mutassa be a hagyományos iparvidékek gazdasági, és környezeti átalakulásának folyamatát a Ruhr-vidék példáján! ! Használja tételrész kifejtése során a melléklet ábráit!

18.a, Értékelje az atlasza és a tételrészhez tartozó melléklet ábráinak segítségével hazánk vízrajzi adottságait a Kárpát-medencében! Az atlasza segítségével nevezze és mutassa meg hazánk legjelentősebb folyóit, tavait és röviden jellemezze is őket! Ismertesse a felszín alatti vizek hazai típusait, és hasznosítását!

18.b, Mutassa be az atlasza, és a tételrészhez készített melléklet felhasználásával az Amerikai Egyesült Államok világ gazdasági vezető szerepét és annak kialakulását! Jellemezze az ország gazdaságát, a gazdaság térbeli elrendeződésének és szerkezetének átalakulását! Nevezzen és mutasson is meg fontos gazdasági központokat!

19.a, Az atlasza segítségével helyezze el Európát a Földön, nevezze meg világtájak szerint a határoló tengereit, szorosait, a kontinenst tagoló jelentősebb szigeteket félszigeteket! Mutassa be Európa nagytájainak, szerkezeti egységeinek kialakulását

földtörténeti időrendben! Mutassa be az atlasz tematikus térképeinek a segítségével az éghajlat, a vízrajz, a növényzet és a talajtípus közötti összefüggést!

19.b, Az atlasza, és a tételrészhez készített melléklet ábráinak a segítségével magyarázza el, hogyan lett Kína a világ meghatározó gazdasága! Nevezze és mutassa is meg, az atlasza segítségével az ország legfontosabb gazdasági központjait! Ismertesse Kína demográfiai problémáit, és azok kialakulásának gyökerét! Jellemezze a gazdasági fejlődés és az ebből eredő környezetátalakítás veszélyeit!

20.a, Ismertesse az atlasza segítségével Ázsia földrajzi helyzetét, és mutassa be nagytájainak, szerkezetének földtörténeti kialakulását! Mutassa be a kontinens természeti erőforrásait! Keressen összefüggést a természeti erőforrások és a szerkezeti felépítés között!

20.b, Az atlasza segítségével mutassa be az Afrikában zajló népességgrobbanás társadalmi következményeit! Nevezze meg a gazdasági fejlődést nehezítő tényezőket, és a felzárkózás lehetőségeit! Mondjon és mutasson példát a gazdaságilag fejlett és elmaradott területekre, országokra, jellemző gazdasági ágazatokra! Ismertesse a Száhel-öv környezeti problémáit, az ezek kialakulásában szerepet játszó tényezőket!